

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JONSTRUPBOGEN

15DE BIND

1 9 3 8

REDIGERET AF R. C. MORTENSEN

KØBENHAVN

JONSTRUPSAMFUNDETS FORLAG · WILH. THOMSEN
ORDRUPHØJVEJ 24 · CHARLOTTENLUND

1938

DET NYE JONSTRUP

Lov (Nr. 130 — Aar 1930) om Seminarier, givet paa Christiansborg den 15. April 1930 bestemte i sin § 1 Stykke 2 kort og godt: Seminariernes Undervisning er 4-aarig. Ergo maatte den hidtil gældende Undervisningsplan laves om, og de forhaandenværende Bygninger ligesaa, thi hidindtil rummede de kun 3 Klasser.

Allerede den 25. April 1930 nedsatte Undervisningsministeriet et Udvalg, der skulde drøfte, hvad der skulde foretages for at Lovens Bestemmelser kunde blive ført ud i Livet. Dette Udvalg bestod af følgende Medlemmer:

A. Valgt (i Henhold til Lovens § 4) af Statsseminariernes Forstandere:

Albech, E., Forstander for Tønder Seminarium.

Christensen, Georg, Forstander for Haderslev Seminarium.

Jensen, Albert, Lærer ved Jellinge Seminarium.

B. Valgt af Privatseminariernes Forstandere:

Byskov, J., Forstander for Gedved Seminarium.

Lund, Einar, Forstander for Femmers Seminarium, København.

Steinthal, Martha, Overforstanderinde, N. Zahles Seminarium, København.

Vinther, P. J. M., Forstander, Silkeborg Seminarium.

C. Valgt af Undervisningsministeriet:

Barfod, A., Kontorchef i Undervisningsministeriet.

Jensen, Axel, Lærer i Kvandløse pr. Holbæk, Formand for Danmarks Lærerforening.

Kaalund Jørgensen, F. C. Fra August 1930 Ministeriets Konsulent i Folkeskolesager.

Larsen, N. A. Indtil August 1930 Ministeriets Konsulent i Folkeskolesager.

Rasmussen, Vilhelm, Folketingsmand, Forstander for Statens Lærershøiskole.

Aagesen, V., Departementschef i Undervisningsministeriet. fungerede som den samlede Kommissions Formand, og

Vøhtz, Agnete, Frøken, cand. jur. (Undervisningsministeriets Sekretær), fungerede som dens Sekretær.

For et kort Tidsrum var desuden Seminarielærer Niels Møller (Odense) indvalgt, men han var kun Vikar for Byskov, mens denne var i Argentina, og Møllers Navn fandtes derfor ikke sammen med de Andres under Kommissionsbetænkningen, da denne i April 1931 blev afgivet. Derimod kom samtlige Lærerexamens-Censurers Navne med, thi Censorerne deltog for deres specielle Fags Vedkommende i de Forhandlinger, der blev ført: Tegneinspektør S. Chr. Jensen, Skoleinspektør N. P. Halsteen (Skrivning, Regning), Skoleinspektør Albert Christensen (Regning), Professor, Dr. phil. P. J. Møllerup (Mathematik), Dr. phil., Fru Kirstine Meyer (Fysik), Professor, Dr. phil. C. M. Steenberg (Naturhistorie), Professor, Dr. phil. M. Vahl (Geografi), forhenværende Skoledirektør Chr. Buur (Dansk), Sognepræst, Dr. theol. Skat Hoffmeyer og Høiskolelærer, Folketingsmand, cand. theol. Julius Bomholt (Kristendomskundskab), Skoleinspektør P. Lundbye (Historie), Skoleinspektør G. J. Arvin og Overlærer O. Nedergaard (Praktisk Skolegerning), Sanginspektør, Magister artium M. Wøldike (Sang), Gymnastikinspektør, cand. theol. K. A. Knudsen (Gymnastik), Frøken Birgitte Schou (Haandarbejde).

Det Resultat, Kommissionen kom til, blev afgivet i April 1931, og Ministeriet fulgte det nøje i den ministerielle Bekendtgørelse af 30. Maj 1931. Jonstrup afholdt *ikke* nogen Dimissionsexamen 1934 men dimitterede 1935 det første Eleveld, der havde den fireaarige Uddannelse. Helt til Ro var Forholdene dog ikke faldne, og derfor fremkom der en ny ministeriel Bekendtgørelse, den var dateret den 27. April 1936, og dens Bestemmelser traadte i Kraft fra den 1. August samme Aar at regne. Efter dem undervises der altsaa nu.

Som en Underafdeling af Kommissionen var der bleven nedsat et *Byggeudvalg*, og hvad dette fik ud af Arbejdet er i forbløffende Grad udmærket. Jonstrup har aldrig nogensinde forhen været smukt indrettet. Selv Folk, der i Eleveaarene kom til at elske Seminariet og i deres senere Liv omtalte Undervisningen, Lærerne, Kammeratlivet og Omegnens Skønhed med den største Veneration, fremkom med et stort Men, naar de omtalte Bygningerne, Klasselokalerne, Sovesalene, Inventaret. Under Driebein og Bredstrup blev der gjort meget store Fremskridt, men til at karakterisere, hvad der blev foretaget i Arne Møllers Tid fra 1931 til 1936, er Ordet »Fremskridt« for ringe. Man maa hellere sige, at Talen for dette Tidsrums Vedkommende er om en Fugl-Fønix-Opstandelse.

Alle til denne Metamorfose knyttede Arkitektarbejder blev varetagne af Kongelig Bygningsinspektør *K. Varming*, der havde Arkitekt *Erik Barfoed* som Konduktør.

Ingeniørarbejdernes Konduktør var Ingeniør *Kai Lund*, og det Københavnske Ingeniørfirma *Birch & Krogboe* præsterede under Ingeniør *Peschart-Hansens* Ledelse omfattende Arbejder af en Art, som gamle Jonstrup aldrig havde tænkt sig mulig.

Følgende Firmaer og Haandværkere medvirkede ved de forskellige Foretagender:

- Tømrer og Snedkermester Carl Hansen, Maaløv.
- Murermester Oluf Olsen, Maaløv.
- Malermester C. Steffensen, Maaløv.
- Elektrisk Installatør Kai Rasmussen, Ballerup.

Blikkenslægermester S. G. Jørgensen, Ballerup.

Recks Opvarmningskompagni, Esromgade, København.

P. Rasmussen & Sønner (Gulvbelægningen), Peder Skramsgade 7, København.

Anlægsgartner Aagaard, Ballerup.

Centralvarmeanlæggene udførtes af A/S H. P. Knudsen, Odense.

Ombygningsarbejderne begyndte i 1931, da man i den gamle Hovedbygning Østfløi indrettede et moderne fysisk og kemisk Øvelseslaboratorium, og i den vestre et Naturhistorie-Laboratorium og et nyt Sløjdlokale. Samtidigt nedlagde man alle de gamle Friluftretirader (Hallöi, som dette antikverede Apartement fra gammel Tid har heddet i Jonstrupsk Slang), og der indrettedes baade i Øst- og Vestfløien moderne W.C.-Forhold med dertil knyttede Haandvask-Indretninger. At Udendørs-pissoirerne samtidigt forsvandt, er en Selvfølge.

I November 1934 paabegyndtes de sidste store Arbejder. De varede lige netop i to Aar, thi Afslutningen forefaldt i November 1936. Det kan maaske ved første Betragtning synes underligt, at der kunde hengaa saa lang Tid, men det er alligevel en ganske naturlig Sag, thi kun i Sommerferien kunde man arbeide med fuld Kraft, og af den Slags Ferier var der jo kun to til Disposition. I den øvrige Tid af Aarene — de korte Ferier og hele Undervisningstiden — maatte det nødvendigvis gaa smaat, da Eleverne og Lærerne skulde passe deres Sysler saavidt muligt uden at forstyrres.

I Midtfløien laa, som alle gamle Jonstrupperne husker, to Klasseværelser, der vendte mod Nord; nu kom de over i Solsiden ud til Gaarden, og man fik endda Plads til det af Loven forlangte 4de Klasseværelse. I Nordsiden blev der saa lagt en lang, bred, smuk Gang, Aulaen som den blev kaldt. Endvidere fik man dannet et biologisk Laboratorium, et tidssvarende, særdeles rummeligt og smukt Bibliotek med tilhørende Laboratorium, et Kontor til Forstanderen, to Lærerværelser, en Børneskoleafdeling, som Supplement til den særskilte Børne-

skolebygning, en Dagligstue til Seminaristerne og desuden en Avislæsestue samt et Tegneværelse; og det siger sig selv, at der for Størsteparten maatte anskaffes helt nyt Inventar over det Hele.

Alt dette vil sige, at det gik grundigt til med Nedrivning af gamle Vægge og Opførelse af nye, at den Gang, der hidindtil havde ført fra Gaardspladsen over til Nordsiden (Gymnastikpladsen) forsvandt, ligesaa den deri værende Trappe, der førte op til den ovenfor værende Lærerbolig, som forexempel Caspar Johannes Boye og Jørgen Beyerholm og nu sidst Fr. Johansen havde beboet, forsvandt. Det Samme gjaldt naturligvis Vestfløiens Lærerbolig, i sin Tid beboet af Rasmus Andersen, senere af H. Mortensen, J. J. Nielsen og endelig Olaf Kejser, hvilken Sidste altsaa, ligesom Johansen, blev henvist til at bo udenfor Seminariet.

Den Elevbygning, der blev opført 1897 Øst for Gymnastikpladsen, fik flere Elevværelser, og der blev et bekvemt Sted i den indrettet et Fælleskøkken til Brug for Eleverne, desuden Spisestue, og i nederste Etage baade Baderum og W.C.-Anordning. Desuden blev Gangene udvidede og Lysforholdene betydeligt forbedrede.

I Gymnastiksalsbygningen blev der indrettet Elevværelser med Køkken, W.C. og Vaskerum, og den i Kælderen værende Badeanstalt udvidedes til Brug for denne Bygning's egne Alumnier. Ialt kan nu 50 Elever bo paa Seminariet, hvilket selvfølgelig er mere tilfredsstillende for dem end at bo ude i Omegnen. Festsalen blev restaureret og fik nyt Inventar, deriblandt et prægtigt Orgel. Desuden forbedredes Trappeforholdene, og der er saaledes nutildags ikke saa meget som en Splint, der minder om Fortidens store, kolde og primitive Sovesal og Vaskerum. Denne Bygning havde fra Begyndelsen af to Lærerboliger og fik senere oppe i den mod Syd vendende Kvist en Lærerindeleilighed. Alle disse tre Boliger, det vil sige Chr. Hauchs, Otto Lindbergs og Frøken Else Niensens, bortfaldt, og der er saaledes ikke andre Lærerboliger tilbage paa selve Jonstrup end Benzons og Wolffsens nede i Børneskolebygningen.

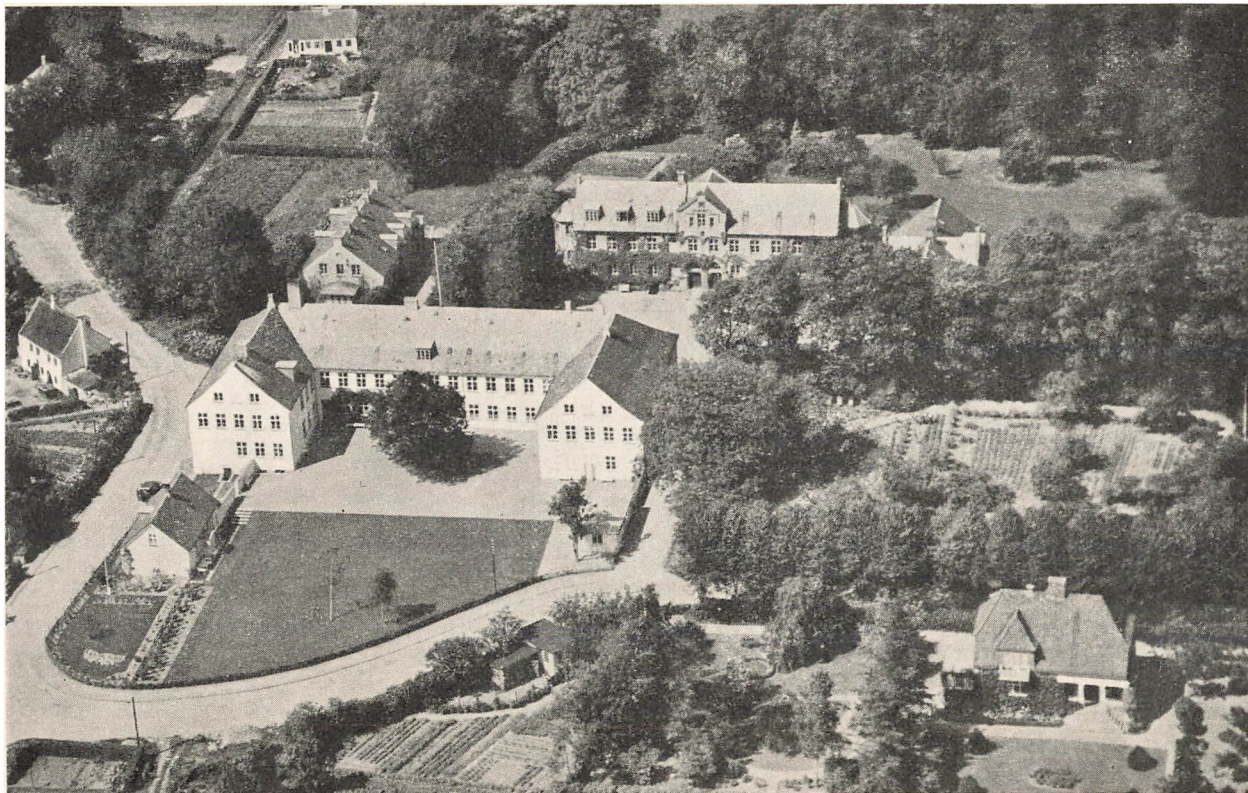
Overalt er der bleven indlagt Centralvarmeapparater og Varmtvandsforsynings-Anlæg. 1890 fik man et og andet Sted et elektrisk Ringeapparat (det forstanlagte førte fra Forstander Tidemands Leilighed ned til Portnerens), og dengang blev det regnet for en uhyre Luxus, — nu er der naturligvis Ringeapparater overalt, — og elektrisk Lys naturligvis ogsaa. Endelig maa det bemærkes, at man ogsaa kan forefinde Egetræs Parketgulve og linoleumbeklædte Gulve — sligt kunde man end ikke i 1930, endsige i »gamle Dage« vove at drømme om! En stor Hær af gamle Jonstruppere vil, naar de nu færdes paa Borgens Enemærker, udbryde: »Hvor forandret!« men de vil udelade det traditionelle »Ak«, der hører til foran!

Da de Jonstrupske Fabrikbygninger 1809 forvandlede til Seminarium, overgik Fabrikherrens store Have til Seminariets Forstander, og den hører den Dag idag til Forstanderembedet, men efter den nu tilendebragte Ændring af Jonstrupforholdene er der af Haven bortskaaret det Stykke, der stødte op til selve Østfløien, og hen over det derved indvundne Areal er der lagt en Vej, der fører fra Lindealleen op til Gymnastikpladsen, som derved er bleven en »indre Borggaard«. Dette er en baade praktisk og forskønnende Foranstaltning. De Haver, der laa nord- og østfor Gymnastiksalsbygningen, er forsvundne, og i deres Sted fører et smukt, græsklædt Areal ned til Filosofgangen. Da der ogsaa paa det Areal, der blev indvundet ved, at Avlsbygninger og Møddinger med videre kom bort, er anlagt en græsklædt Flade, er alle Bygninger komne til at ligge frit og luftigt, og dette er, hvad de udvendige Forhold angaar, Perlen i det hele Arrangement. Paa den sidstnævnte Græsplæne har man anbragt et Skulpturarbejde af Nielsine Petersen: »En Dreng, der fisker Krabber«, og ihvorvel de Fleste synes, at det havde været mere passende at anbringe et, der hentyder til Lærer- eller Opdrager-Virksomheden, indrømmer man, at Drengen i hvert Fald pynter der, hvor han staar. Derimod er der Mange, som mener, at det Lindetræ, der staar i den gamle Gaards Midte, burde bort, fordi det »tager Synet fra« Midterfløien, hvadenten man fra Ballerupveien eller Maaløv Bakke ser ud over Seminariet, eller man befinder sig helt nede ved

det, og fordi det tager Lys og Sol fra Klasselokalerne og vil gøre det mere og mere for hvert Aar, der gaar. Under Plantningsarbejderne 1809—1811 anbragte man i Gaarden en Gruppe af Hestekastanier, men den blev fjernet, før den havde naaet 50-Aars-Alderen, fordi den skyggede for meget og desuden hindrede Vognfærdselen. Den Lind, som nu staar der, er plantet den 11. April 1894 paa Foranledning af daværende Naturhistorielærer H. Mortensen. Han havde 1843—45 som Elev gaaet i Hestekastaniernes Skygge, og var denne end bleven for stærk, saa maatte man, mente han, kunne tolerere Skyggen af eet eneste Træ, men dette skulde saa være et dansk Træ, ikke, som Hestekastanien, et indført. Den 1. April 1894, da han gik hjem fra en Botaniseretur, hvis Maal havde været Dronninggaard, besøgte han paa Hjemveien Skovrider Bloch i Ravnehus og bad ham plante en dansk Lind paa Jonstrups Gaardsplads. Ved Hjemkomsten gik han strax til Forstander Tidemand, og af ham fik han Lov til at lade Linden plante. Den 10de lod Mortensen Hullet grave, og den 11te, da han kom hjem med 2den Klasse, som han havde haft med paa en Tur rundt om Søndersøen, traf han Skovrideren, der var i Færd med Plantningsarbeidet. Disse Forhold taler for at bevare Træet — men det er jo blot Affections-Værdien, det her dreier sig om.

R. C. Mortensen.

Jonstrup Seminarium i Juli 1937.

Efter Luftfotografi, taget af Flyverløjtnant Sylvest Jensen, Hillerød.

I Forgrunden til højre Villa Steensbo med en stor Del af den dertil hørende Have og med (helt henne til venstre) en lille Stump af Portnerens Have. Bag Steensbo Lindealleen, og en Del af Forstanderens Have. Bag de derefter følgende Træer, ser man lidt af Taget paa den Elevbygning, der blev reist 1897. Til venstre for dette Tag hele den i 1858—59 reiste Bygning, (restaureret 1889 efter Branden) desuden Børneskolebygningen, hvori der er en Embedsbolig for Lærerne Benzon og Wolffsen. Alle andre Lærere bor udenfor Billedets Rammer. Helt i Baggrunden: Købmand Grunddals Hus (Aamandens Hus). I venstre Hjørne skimter man en Tagstump af afdøde Jens Torben Jensens Hus, nu beboet af Fruerne Nielsen og Hansen (Rengøringskoner ved Seminariet). I Billedets Midte den gamle Seminariebygning fra 1781 og — foran dens venstre Fløi — Portnerboligen med dens Blomsterhave. Den Landevei, der ses i Billedets venstre Side, er den ældgamle, der fra Ballerup og Maaløv fører forbi Seminariet og (foroven i venstre Hjørne) gaar videre til Bringe, Knardrup og Værløse. Til venstre for Veien ser man lidt af Pensionatsvært Hegelunds Have og den tilbageblevne (1932 og flere Gange forhen ombyggede) Del af, hvad der hørte til den forlængst nedlagte Vandmølle, Resten altsaa af det Bagerens og Købmandens Hus, som i det 19de Aarhundrede spillede en mægtig Rolle i Seminaristernes Liv. Det huser nutildags hverken Bager eller Købmand. Forgrundens Landevei er den, som Forstander Saxtorph strax efter 1809 anlagde, og som under Nutidens Bygningsforetagender blev meget udvidet. Mellem denne Vei og den gamle Seminariebygning laa indtil da Avlsbygninger, Stalde, Svinehus, Hønsehus, Møddinger, Pissoirer og Retirader, der tilsammen gav Tilreisende det første Indtryk af Seminariet! Fra denne Vej fører der en Sidevei hen over et fra Forstanderens Have bortskaaret Areal op til Gymnastikpladsen, som derved er bleven en ny, officiel Borggaard. Allerbagest i Billedet ser man dær, hvor der forhen var Haver, der hørte til nogle Læreres Embedsboliger, et nyt Anlæg, der ligger foran det gamle Anlæg fra 1809 med Filosofgangen. I Billedets Forgrund vil der helt henne til venstre blive Adgang til en endnu i 1937 ikke fuldendt Sportssplads udfor Steensbos Have (altsaa udenfor Billedets Ramme).

GEORG CHRISTENSEN

Fotograferet Foraar 1936.

Født i København den 11. Marts 1877. Student fra »Efterslægten« 1894. Magister artium 1902. Lærer ved private Skoler i København og ved Statens Lærerhøjskole. Lektor ved Uppsala Universitet. Seminarieforstander i Haderslev 1926 og paa Jonstrup 1937.

GEORG CHRISTENSEN

GEORG CHRISTENSEN er Københavner med K: Han blev født Søndag den 11. Marts 1877 i Rosengaarden Nummer 5 lige ved det ene Hjørne af Kultorget. Faderen var Bogbinder. 1894 blev Georg Christensen Student fra Efterslægtsselskabets Skole med 103 Points, hvilket vil sige, at han manglede to Points i Udmærkelse. Dengang var F. Bokkenheuser Skolens Bestyrer (C. Brix var gaaet af 1892 efter at have styret Skolen i 41 Aar).

Det første Aar efter Philosophicum, altsaa 1895—96, var Georg Christensen Huslærer hos Grev Ludvig Reventlow til Rudbjerggaard (i Nakskov-Eggen), men derefter blev han igen Københavner. Han drev et grundigt Literaturstudium og havde Valdemar Vedel og Julius Paludan til Lærere. Iøvrigt har han altid følt sig stærkest knyttet til Vedel, Høffding og — udpræget folkloristisk interesseret som han er — til Axel Olrik.

Georg Christensen følte sig i Stand til at bære sig en Del udover Examenslæsningen, saa at han udarbejdede en Besvarelse af det Prisspørgsmaal, Universitetet udsatte for Aaret 1897—98: »Hvilken Indflydelse have de forskjellige filosofiske Systemer øvet paa dansk Nationalliteratur i vort Aarhundrede?« Det var Literaturhistorikeren, Professor Paludan og Filosofen, Professor Cl. Wilkens, der bedømte Afhandlingen, og de havde kun Lidet at indvende imod den. De fandt Forfatteren »meget belæst og særdeles vel orienteret baade i tysk Filosofi og i Fædrelandets skjønnede Literatur«, og Resultatet af Dommen blev, at han fik Universitetets Guldmedaille.

I 1902 blev han Magister artium i almindelig og sammenlignende Literaturhistorie, og strax efter blev han Lærer i Starckes Skole, — Det danske Selskabs Skole, som dens officielle Navn var. Denne Skole var i høj Grad Noget for sig selv, og da dens herskende Principper ogsaa var Georg Christensens, er det paa sin Plads, at der her dvæles lidt ved dem.

Tanken om at grundlægge Starckes Skole fremtraadte første Gang paa et Møde i Industriforeningen den 2. Februar 1898. Starcke havde været Lærer ved »Maribos Skole«, der laa i Frederiksholms Kanal, men var paa Grund af sin Opposition mod de dær herskende Principper kommen i stærk Uoverensstemmelse med Bestyreren, og da der i det Hele blandt Privatskolers Lærere dengang førtes livlige Diskussioner angaaende nye Undervisningsforhold, kom Mødet i Industriforeningen i Stand med Starcke som Indleder. Det nydannede »Det danske Selskab« udstødte derefter en Opfordring til Publikum om at støtte Oprettelsen af en Skole, og saaledes blev »Starckes Skole« til. Den aabnedes 1899 som en 9-aarig Grundskole med to Overbygninger, mellem hvilke Eleverne efter de 9 Aars Forløb kunde vælge: en etaarig Realklasse eller en treaarig Uddannelse til Studentereksamen. Her en kort Karakteristik:

Skrivning og Regning i *alle* Klasser. Sprogundervisning fra 8-Aars-Alderen med Grammatik som *Støtte*, ikke som Grundlag. Grundskolens 9 Klasser kun to Sprog, Tysk og Engelsk. Sløid maa ikke være et *isoleret* Fag men skal forbindes med Fysik, Naturhistorie, Geografi, Tegning og Regning. Fysikundervisning strax i 1ste Klasse, Astronomi ligesaa. De danske Stile skal støtte alle andre Fag. I Historie lægges Hovedvægten paa Danmark og paa den nyere Tid. Retslære begyndes i 8de Klasse. Religion: En levende Fremstilling af Gudsforholdet og af Kirkens Dannelse, Ordning og Lære. Gymnastikken forbindes med Sport.

Man kan alene af denne korte Skizzering se, at Principperne var udmærkede, og Skolen vilde sikkert have oplevet en stor Fremtid, dersom dens Leder havde haft et lige saa skarpt Øie for Disciplin som for de andre Forhold. For Lidt og for Meget ødelægger Alting, og hvad denne udmærkt planlagte Skole

angaar, var det for megen »Frihed«, der omsider ødelagde den. Magister Georg Christensen stod for den almindelige Bevidsthed som en af Skolens bedste Mænd. Han underviste i Dansk, Regning, Historie, Latin, Sang og Stenografi. Skolen ophævedes 1911.

Det var 1902, han var bleven Lærer ved Starckes Skole, 1912 knyttedes han til Henriette Adlers Skole og til Statens Lærerhøiskole. Ved denne sidstnævnte afløste han Doctor Henrik Bertelsen, som var bleven Rektor i Roskilde. 1913 blev Georg Christensen Lærer ved N. Zahles Seminarium og 1914 ved N. Zahles høiere Almenskole. Da der blev truffet en Ordning, ifølge hvilken en dertil kvalificeret Mand skulde for et kort Tidsrum være Lektor ved Uppsala Universitet i dansk Literatur og Sprog, blev det Magister Georg Christensen, der som den første Lektor kom derop. Dær var han saa fra Januar 1922 til Juni 1924, men han vedligeholdt alligevel en stærk Forbindelse med København. Han var nemlig fremdeles skiftevis Examinator og Censor i Dansk ved den Præliminærexamen, der afholdtes ved Universitetet, og desuden var han stærkt engageret ved det Arbeide, der var forbundet med Udgivelsen af den store Blicherudgave, som Det danske Sprog- og Literatur-Selskab i 1920 havde paabegyndt og fra 3die Bind af havde faaet Lektoren draget ind i. Hans Hustru fungerede som Lærerinde ved Femmers Seminariums Øvelsesskole, og deres Søn skulde passe *sin* Skole. Lektoren opholdt sig paa Grund af alt dette hvert Aar henved 5 Maaneder i København, hvor følgelig hans Bolig i Livjærgergade 44 blev bevaret ogsaa i Lektor-Aarene. Da disse var omme, genoptog Lektoren sit Arbeide ved N. Zahles Seminarium og ved Statens Lærerhøiskole. Sidstnævnte Sted fik han vel størst Betydning, thi her kom han jo i Forbindelse med fungerende Lærere og kunde altsaa drive en videregaaende Undervisning. Før 1916 havde han udelukkende »de korte Kursus« at bestride, men fra det Aar havde han tillige de Ti-Maaneders Kursus; det store Timetal, han herved fik at raade over, gav ham den rette Mulighed for helt at lade sine pædagogiske Evner og sit Udsyn over Arbeidsstoffet komme til Udfoldelse. Et talende Vidnesbyrd om, hvor

godt Eleverne lærte at arbejde, havde man i den Omstændighed, at Benyttelsen af Høiskolens Bibliotek blev stærkere og mere forstaaende, efterhaanden som Undervisningen skred frem. Hvor høit Forstander Olrik satte Georg Christensen viste han forexempel derved, at han mere og mere benyttede ham som Medarbejder ved Det Letterstedtske Tidsskrift («Nordisk Tidsskrift») og navnlig derved, at han ubetinget ønskede, at Georg Christensen skulde afløse ham som Høiskolens Forstander. Da Olrik døde (1924), var Nina Bang Undervisningsminister, men hun gav Posten til Vilhelm Rasmussen, og Georg Christensen fik saa, da Haderslev Seminariums Forstander, Henning Skat Rørdam, i Oktober 1925 døde, Forstanderposten dernede fra den 1. Januar 1926. Han fik Dansk og Pædagogik — senere ogsaa Verdenslitteratur — som Undervisningsfag.*) Fra den 1. August 1937 blev han Forstander paa Jonstrup, idet han og Dr. Arne Møller efter Forhandlinger med Ministeriet byttede Embede.

Forstander Georg Christensen har fra ung af udviklet en rig literær Virksomhed. Hans første Publikation, »Goethes Forhold til bildende Kunst« fremkom 1904 i Det Letterstedtske Tidsskrift. Her og andensteds har han behandlet ogsaa andre Emner. Mest kendt er vistnok hans Lærebøger og hans Medvirken ved den store Blicherudgave, som »Det danske Sprog- og Literaturselskab« udgav fra 1920 til 1934, og de to Grundtvig-Værker »Breve fra og til N. F. S. Grundtvig« 1924—1926 og endelig efter Sv. Grundtvigs Død Bindene 8 og 9 (1929—1930) af N. F. S. Grundtvigs poetiske Skrifter, som Svend Grundtvig havde paabegyndt 1880.

---

*) Haderslev Seminarium var oprettet 1884, mens hele Sønderjylland var tysk, men aabnedes den 10. September 1920 efter »Genforeningen« som dansk Seminarium med Rørdam som Forstander.

FORSTANDER GEORG CHRISTENSENS TILTRÆDELSESTALE PAA JONSTRUP

DEN 16. AUGUST 1937

(Efter Talerens Manuskript).

MAA jeg byde alle de nye Elever velkommen, og velkommen tilbage til de gamle Elever og til mine Kolleger. Hvis Sol og Varme kan give Kapitaler at tære paa, maa alle efter denne eventyrskønne Sommer have Kræfter til at øve Storværker. Jeg lover jer, I skal nok faa noget at bruge Kræfterne till! Bliver det ikke Storværker, kan vi ogsaa nøjes med mindre. Jeg vil i hvert Fald ønske os alle et godt Arbejdsaar, og at Lyset og Varmen, de to store livgivende Magter, aldrig maa savnes her.

— Et Seminarium er et Stykke Liv med sine egne hemmelige Love, foruden de trykte. De uskrevne er de vigtigste, for det er dem, der betinger det indre Liv, idet de naturligt vokser ud af Samlivets og Arbejdets Krav.

Et Seminarium er et lille Samfund. Kun godt, om der er forskellige Evner, Interesser og Temperamenter — om Tanker tørner sammen, og Idéer og Livsanskuelser brydes. Saa er der dog nogen! Ensretning i aandelige Sager og i alt det, som kun har Værdi, naar det er oplevet og erfaret, kan kun give en Overfladefernis. Man behøver ikke at være Grundtvigianer for at erkende, at Aand trives kun i Frihed. Men i ethvert Samfund er Betingelsen for den indre Frihed, at der i det ydre er Fasthed og Orden. Der kommer derved Rammer, som begrænser den enkeltes Frihed af Hensyn til det Heles Vel. Der kommer Krav om Præcision og Selvdisciplin ud fra Hensyn til Fælleslivets Kaar.

Maalet er jo fælles for alle, der melder sig til dette lille Samfund: det rigest mulige Udbytte af de 4 Aar, I skal gaa her. Med Udbytte tænker jeg ikke blot paa en god Examen. Det er saa vigtig en praktisk Værdi, at I alle maa være interesseret deri. Hvis nogen ikke er det, vil jeg ikke være Barnepige for ham. Saa maa han vælge en anden, mere magelig Levevej. Ellers mener jeg, at Udbyttet af de 4 Aar ogsaa skulde vise sig som aandelig Vækst igennem Arbejdet, større Modenhed, flere personlige Interesser, større Selvstændighed og mere Ansvarsfølelse. Det vokser altsammen gennem alvorligt Arbejde, men ogsaa gennem privat Læsning, Diskussioner, Studiekredse, Udflugter, Fester, Kammeratliv og Samliv med Lærerne.

Det er en mørk og truende Tid, I faar at læse i, og ingen véd, hvad Fremtiden vil bringe. »Men immer det dages dog paany, hvor Hjerterne Morgen vente«. Og en ny Slægt maa være rede til at gaa ind i den nye Dag.

Ungdomsaarene i sig selv er ikke altid de lyseste. Der kan være økonomisk Usikkerhed, personlige Vanskeligheder, indre Uro og Gæring, og i Reglen mest, jo mere den unge rummer. Mange af jer er endnu ikke naaet gennem Efterpubertetens nervøse Spænding. I har ikke fundet jer selv og Meningen med jeres Liv. Maatte Seminarietiden hjælpe jer til at klare Maalet for jer.

Men Ungdomsaarene er jo ikke bare Skygger. De er ogsaa de modtageligste og frugtbareste Aar. Et Seminarium har den store og lykkelige Opgave at give Næring til disse Aars Vækstrang. Vi vil ikke proppe jer som Pølser, men give jer noget at gro af. Har I ingen Evne til at slaa Rod og ingen Trang til at vokse, søger I Underholdning fremfor Arbejde, Nydelse i Stedet for Næring, drysser I Tiden væk, saa er jeres Plads ikke her, saa skilles vi.

Husk, det er en Begunstigelse, at I er kommet paa Seminarium. Mange har med Sorg fundet Døren lukket. Det er en Begunstigelse i 4 Aar kun at behøve at tænke paa sin egen Udvikling, modsat den Unge paa Fabrik eller ved Landbrug eller paa Kontor. Det forpligter.

I faar 4 Aar som Gave, men engang vil I blive draget til

Ansvar for, hvad I har brugt dem til, og ikke blot andre vil spørge jer. I vil spørge jer selv: Hvad fik jeg ud af de 4 Aar?

Jeres Udvikling maa naturligvis præges af det særlige Maal, I har sat jer, at blive uddannet til Lærere i den danske Skoles Tjeneste. Dertil kræves faglig Dygtighed — selvfølgelig, men ogsaa personlig Forstaaelse for og Kærlighed til Børn. Det pædagogisk-psykologiske maa være det, som hele Arbejdet paa Seminariet sigter paa. Man kan være en udmærket Lærer paa mange Maader. Metodisk Ensretning har ingen Værdi. Men Et maa enhver Lærer forstaa: at det Stof, han skal arbejde med, er Børnene. Som den gamle Historie udtrykker det: skal man lære lille Peter Geografi, maa man kende noget til Geografi, men ogsaa kende lille Peter.

Gøre jer alle til udmærkede Lærere og aflevere jer som et færdigt Produkt, det hverken kan eller vil vi. Men vi haaber at kunne sætte jer i Gang, saa I ikke gaar i Staa i de første Aar — at kunne indstille jer paa jeres Gerning i Skolen og give jer Betingelser for at kunne røgte den med Alvor, Kærlighed og Trofasthed.

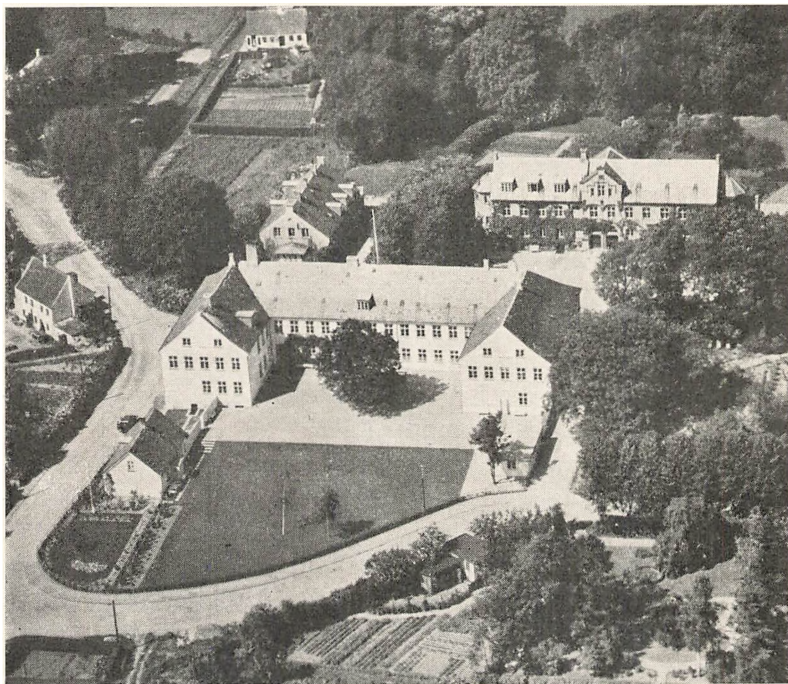
Hvert Aar, naar de ældre Elever er kommet tilbage fra Sommerferien, har de set noget nyt og bedre paa Seminariet. I Aar er det Nielsine Petersens smukke Statue af Drengen, der fisker Krabber — maaske som et Symbol paa, at der virkelig er noget at fange her for en rask Dreng.

Af andet nyt er der en ny 1ste Klasse og en ny Forstander. Hvad vi duer til, er jo ikke godt at vide. Men har vi ønsket at komme hertil; saa maa vi ogsaa vise, at vi har fortjent det. Jeg kan ikke sige, at nogen har lagt det som et Kald for mig at søge Jonstrup. Maaske heller ingen har ønsket mig hertil. Tiden maa vise, om jeg har noget Kald.

Jeg kommer fra Landets yngste Seminarium. Det var kun 5 Aar gammelt, da jeg kom dertil og derfor næsten traditionsløst. Min Opgave maatte blive at give det et pædagogisk Ansigt. Om jeg her paa Landets ældste og traditionsrigeste Seminarium har nogen Opgave, véd jeg ikke. Men jeg føler det som en Ære at være her, og som en Forpligtelse efter Evne at være med til at bevare det, der har kunnet bære et Seminarium oppe

saa længe. Dertil ved jeg mig sikker paa mine Kollegers Bistand. Men jeg ved ogsaa, at ingen kan leve blot paa det, hans Forgængere har skabt. Enhver Tid har, ligesom Romernes Janus, to Ansigter, et, der er vendt bagud, et fremefter. Vi vil ikke glemme at se tilbage, men heller ikke at se frem og gøre Dagens Gerning — trofaste mod alle gamle Værdier, som endnu har Livskraft, men med aabent Sind og med trofaste og vaagne Øjne mod alle nye.

Det var mig en stor Sorg at sige Farvel til mine Eléver i Haderslev. Men jeg er klar over, at de selvfølgelig ikke var anderledes end de Elever, der søger Jonstrup. Jeg haaber paa samme naturlige og gensidige Tillidsforhold her, og jeg glæder mig til Arbejdet her sammen med mine Kolleger, under de udmærkede ydre Forhold og i de skønne Omgivelser.

SEMINARIETS LÆRERE 1809 OG 1937.

DA Seminariet 1809 begyndte sin Jonstrup-Tilværelse, havde det 5 Lærere. I 1937 havde det 15. I begge disse Angivelser er Forstanderen medregnet. De fem Mænd, der grundlagde Arbeidet var følgende:

Gehl, Vilhelm Johansen. Lærerexamen fra Jonstrup 1809. Samme Aar Skolelærer i Maaløv og tillige Seminariets Lærer i Gymnastik. Underviste senere ogsaa i Biavl og havde Opsyn med Seminariets Sprøjte.

Roeskilde, Tønnes Ditlev. Cand. theol. 1802. Blev 1809 Lærer paa Jonstrup i Stedet for cand. theol. C. L. Strøm, der kun formelt flyttede med derud. Han havde søgt (og fik fra 25. Sept. at regne) Kaldet som Sognepræst i Kregome og Vinderød.

Saxtorph, Jacob. Cand. mag. 1795. Fra 1799 Lærer paa Jonstrup. Efter Clausens Død 1801 Forstander.

Schow, Johs. Nicolai. Cand. theol. 1802. 1809 Lærer paa Jonstrup.

Zinck, H. O. C. Organist ved Frelsers Kirke i København og Synge­mester ved Det kongelige Teater. Fra 1791 Sang- og Musiklærer paa Blaagaard, hvorefter han fra 1809 fortsatte paa Jonstrup.

Det uhyre Fremskridt, Seminariet senere har gjort, kan maales bl. a. ved at det 1937 havde 15 Lærere:

Benzon, Rudolph, Inspektør,
Lærerexamen 1893.

Benzon, Inger, Frøken.

Boesen, E., Lærerexamen.

Boesen, Inga, Fru, Lærer-
examen.

Christensen, Georg, Mag. artium,
Forstander.

Hauch, Chr., Lærerexamen

Kejser, Oluf, cand. theol.

Krog, E., Frøken,

Forskolelærerindeexamen.

Lauritzen, Folmer, Lærerexamen.

Laustsen, V., cand. mag.

Lindberg, Otto, Lærerexamen.

Rasmussen, Axel, cand. theol.

Schack, Egede, cand. theol.

Sognepræst.

Schmidt Nielsen, G., cand. mag.

Wolffsen, Herman, Lærerexamen.

Det bemærkes, at der i Maaløv Skole hos Lærer A. Munch og i Ballerup hos Overlærer Nyholm gives Eleverne en supplerende Vejledning i Praktisk.

Paa næste Side findes et Portræt af Seminariets ældste Lærer, Øvelsesskolens Leder, Inspektør Benzon. Forholdene har hindret Aarbogens Redaktør i at bringe Billeder af samtlige Lærere, og han nøjes derfor med at bringe et af Alderspræsidenten.

RUDOLPH BENZÓN

Født den 5. Januar 1872 i København. Lærereksamen fra Jonstrup 1893. Lærer ved Ærøskøbing Borger- og Realskole Mai 1893—31. Juli 1896. Ansat paa Jonstrup Seminarium 1. August 1896, Inspektør her 1905.

JONSTRUPSAMFUNDETS FEST PAA JONSTRUP

TIRSDAG DEN 10. AUGUST 1937

EN ny Seminarielov nødvendiggjorde en Ombygning af Jonstrup, thi forhen var der tre Elev-Klasser paa Seminariet, men for Fremtiden skulde der være fire. Hele Undervisningsplanen skulde ændres, Examensfordringerne ligesaa; nye Lærere og nye Lokaler og nyt Materiel fordredes, — Alt betød en Revolution, gennemført i Stilhed. Og Alt kom kort efter, at man tvertimod havde forlangt Seminariet nedlagt som overflødig og havde erklæret, at Bygningerne var saa brøstfældige, at det ikke vilde kunne svare sig at bruge dem længere.

Og saa med Eet var alle Betæneligheder som blæst bort: Et nyt herligt Bygningskomplex fremstod som Ramme om smukke og fortræffelige Lokaler. Da opfordrede Jonstrupsamfundets Bestyrelse baade Medlemmer og andre Jonstruppere til at samles paa det gamle, nu fornyede Seminarium for at beundre alt det Nye og Skønne og glæde sig ved Haabet om, at en ny og god Slægt her vilde virke til Velsignelse for de kommende Tider, saaledes som de gamle Slægter havde virket for de hensvundne.

Mødet blev berammet til Tirsdag den 10. August, idet man antog, at en af de første Augustdage maatte være bekvem baade for de Skolefolk, hvis Sommerferie da var ved at ebbe ud, og for dem, hvis Ferie da stod i sin Begyndelse. Dagen oprandt med herligt Sommergejr, og noget over Hundrede Deltagere samledes lidt efter lidt i Lokalerne og paa Gaardspladsen og

Gymnastikpladsen, hvorfra man, saasnart det lod sig gøre, satte sig til Kaffebordene, som Restauratør Hegelund havde dækket inde i Salen. Det vakte megen Glæde, at mange Dimittender var ledsagede af deres Hustruer, og at der blandt dem, der ikke var Dimittender, var en Slags Jonstruppere, som ellers ikke plejer at være repræsenterede ved Sammenkomsterne — lad os kalde dem Ætlinge af jonstrupske Sagnfigurer. Det var Frøken A. M. Marton, Datter af den i 1869 afgaaede Forstander, Etatsraad Jensens Søn, Professor Otto Jensen, Opfostringshusets Forstander, Fru Johanne Nielsen, Datter af Sang- og Musiklærer Carl Mortensen (der døde 1893) samt Fruerne Margrethe Landt og Helga Gehl, Døtre af Marie Fraas, der var Datter af Regne- og Matematiklærer Beyerholm, som 1896 tog sin Afsked.*)

Ved Bordet bød Formanden, Førstelærer *Hegelund*, Velkommen, og han udtalte sin Glæde over, at ikke alene Seminariets gamle Forstander, Stig Bredstrup, men ogsaa den nye, Magister Georg Christensen, var tilstede. Der er, sagde han, hengaaet 6 Aar, siden Medlemmerne sidst var samlede til Stævne paa Jonstrup. Efter Lovenes Paragraf 5 skulde der have været Møde 1934 i Forbindelse med en Fest i Anledning af, at det den Sommer var 125 Aar siden, Seminariet flyttedes fra København herud, men Forberedelserne til dette Møde maatte standses, fordi der dengang herskede en uhyggelig Tvivl om, hvorvidt Seminariet skulde have Lov til at bestaa eller skulde nedlægges. Heller ikke 1935 eller 1936 kunde man faa et Møde berammet. Da var Hindringerne imidlertid af en anden Art: Begivenhederne havde udviklet sig glædeligt saaledes, at Seminariets Existensberettigelse var bleven fastslaet, saa at et omfattende Ombygningsarbejde var sat i Gang. I disse Aar rejste der sig et frelst, et nyt, et skønt og moderne Jonstrup, og idag glæder vi os til at blive vist rundt, saa at vi kan faa det Altsammen at se.

---

*) Johanne Nielsen er Enke efter Købmand Nielsen i Ringsted, Margrethe Landt er gift med Overbibliothekar Landt i Gentofte Kommune, og Helga Gehl med Skoleinspektør Gehl i København (Sølvgade). Fraas'es Levned er fortalt i Jonstrupbogens 11. Bind.

Efter Kaffeboardet samledes man i Festsalen, hvor Forstander *Stig Bredstrup* holdt Tale, efterat man havde sunget »Den signede Dag med Fryd vi ser«. Talen var baaret frem af det Lune og den rige Menneskelighed, hans gamle Elever kender saa godt, og altid begejstres over. Derefter sang man »Udrundne er de gamle Dage« og Seminariets tidligere Musiklærer *Steensen* fortalte lidt om det nye og prægtige Orgel, som er opstillet i Festsalen, hvorefter han, skønt og festligt som altid, spillede *H. Matthison-Hansens* Fantasi over »Dronning Dagmar ligger i Ribe syg«. Da derpaa *B. Christensens* »Jonstrup Vang, Mindebo« var bleven sunget, var denne Del af Festen forbi.

Næste Punkt paa Dagsordenen var Generalforsamlingen. Overlærer *H. P. Hansen*, Storehede (ved Roskilde) var Ordstyrer. Formanden og Kassereren aflagde med priselig Kortfattethed deres Beretninger, og Alt godkendtes uden Diskussion. Da Inspektør *Frigast Hansen* havde udtalt Ønsket om at nedlægge sit Mandat som Bestyrelsesmedlem, indvalgte Inspektør *Lerche* (Vigerslev Allee, København) i hans Sted. Man afsang derefter *Kaj Bangs*: »Jonstrup! Dit Navn kalder Minderne frem«, der ligesom *B. Christensens* »Jonstrup Vang, Mindebo«, sikkert gennem mange Slægtled vil tone fra Alles Læber, naar Jonstrupperne samles. Den blev dog denne Gang ikke sunget paa den Melodi, den er skrevet til, men paa den, *K. Steensen* skrev den 12. Oktober 1935, og som altsaa nu fik en officiel Indvielse. Steensen selv ledede Sangen ved at spille Melodien paa Flygelet.

Man besaa nu under Inspektør *Benzons* udmærkede Førerskab den nyombyggede smukke, hvide Borg baade ude og inde. Og var der Vemod hos mange ved at se, hvor meget der har maattet falde for Tidens Krav, saa var der dog almindelig Glæde over de skønne og festlige Rammer, der nu — ude og inde — er givet det Ungdomsliv, der i de kommende Aar skal leves paa dette Sted.

Klokken 7 samledes man til Middagen. Formanden bød Velkommen og rettede en særlig Tak til de tilstedeværende 9

Fyrretyveaars-Jubilarer*). De havde begyndt Dagen med en Kammeratfrokost i Ballerup Kro, havde derefter været i Hareskovene og ved Søndersø og havde saa sluttet sig til de paa Jonstrup forsamlede Fstedeltagere. Paa Jubilarenes Vegne takkede Kartografen, Kursusleder Johannes Schröder, som derefter specielt hyldede Forstander *Bredstrup*.

Hegelund talte for Jonstrups unge Damer, baade for dem, der ved Barndoms minder eller ved Slægtskabsbaand var knyttede til Jonstrup, og for de mange, der kom tilstede her i denne Sal til vore Baller, saa at den ogsaa for dem gemmer festlige og uforglemmelige Minder.

Af de førstnævnte glæder Carl Mortensens Datter, Fru Johanne Nielsen, og Beyerholms Datterbørn, Fruerne Gehl og Landt os ved at være tilstede her i Aften, og af de sidstnævnte er der jo mange flere tilstede. Det var ikke blot gamle Jonstrup-Elever, der blev alvorligt bekymrede, da Jonstrups Fremtid som Lærerskole blev truet, det var ogsaa alle disse Damer. Et Indlæg i Aarbogen for 1934 fra en af Baldamerne, den Dame, som nu hedder Fru Margrethe Landt, giver et smukt Udtryk for vore Baldamers Troskab. Som hun følte, følte de alle, og som de følte, følte vi Elever det, og alle vore Damer glæder sig med os over, at det gik, som det gik, saa at vi atter kan samles her. Som i enhver god Sag, der skal lykkes, »staar der Kvinder bag«.

Forstander *Bredstrup* talte om den levende Forbindelse mellem de Jonstrupske Generationer og om Betydningen af Kontinuitet og historisk Sammenhæng — Ingen kan sige: Med *mig* begynder det.

»Det Kongelige Danske Skolelærerseminarium« flyttede 1809 fra København ud paa Landet, hvor det blev til »Jonstrup Kongelige Skolelærerseminarium«, J. K. S. S., som der staar i Seminariets gamle Signet. Jonstrup kom saaledes fra først af til at indtage en Særstilling, blev det førende, det, der stod i et højere Plan end Præstegaardsseminarierne. Derfor var det, at

---

*) Der blev 1897 dimitteret 14, de 12 var endnu paa denne Fstedag i Live, 9 havde givet Møde.

man i 1824, da Seminariernes Antal indskrænkedes og der bestemtes, at de tilbageblivende skulde være toklassede, dog lod Jonstrup vedblivende være treklasset. Se nu har vi jo faaet en Lov, der gør alle Seminarier firklassede, og vi gamle Jonstrupperne finder i Dag her et nyt og pragtfuldt Jonstrup, langt mere moderne end vi Gamle havde tænkt os, at det nogensinde kunde blive. Men vi foragter ikke derfor de gamle Dage. Der kunde nævnes mangfoldige Eksempler paa, at ogsaa *de* havde Værdi. Professor Kroman, en af Universitetets Lærere, undsaa sig aldrig for at tale med den største Pietet om Jonstrup Seminariums Undervisning, og jeg har mange Gange hørt ham sige, at han ansaa de tre Aar, han tilbragte som Elev her, (han blev dimitteret 1865) som nogle af de betydningsfuldeste i hans Liv. Ogsaa et andet talende Eksempel vil jeg anføre: I Sommeren 1924 var der en stor Jubilæumsfest paa Jægerspris. Der var kommen en Mængde tilstede. Ogsaa jeg var der. Engang om Eftermiddagen var jeg kommen til at gaa ganske ene. Saa kom der en Herre hen til mig. Han præsenterede sig: »Jeg er Justitsminister Steincke«. Jeg sagde ham naturligvis, hvem jeg var. »Ja, det ved jeg. Min Fader havde været Elev paa Jonstrup, og han talte ofte med stor Kærlighed om Jonstrup«. Saa gik han! Det var selvfølgelig ikke *mig*, han egentlig ønskede at hilse paa. Nej, hans Ord var en Hilsen til Jonstrup Seminarium. Jeg maa sige, at dette gjorde et stærkt Indtryk paa mig, som et smukt Vidnesbyrd baade om Ministerens Person og om Jonstrups Betydning i gamle Dage.

Hvad var det da, der knyttede Eleverne saa stærkt til Jonstrup? Ja, først nævner jeg selve Stedet. Der er i det hele Land intet Seminarium, der har en saa herlig Beliggenhed som Jonstrup: Skoven og Øiet og Hejrebakken og Søndersøen og Udsigten fra Maaløv Bakke — alt dette var med til at sammenknytte de Unge. Og saa Kammeratlivet! Man boede jo sammen, levede sammen, udgjorde et Samfund for sig, et Samfund, i hvilket der dannede sig faste Skikke, blandt hvilke nogle holdt sig i 100 Aar. Traditionerne blev holdt i Ære.

Det muntre Ungdomsliv var af stor Værdi ogsaa for Lærerne. Vi nød det. Vi glædede os over vore Elevers Jonstruphumør,

der var i Slægt med det gamle Hostrupske Studenterhumør, og naar Eleverne sang Nationalsangen, der jo mere udmærker sig ved Inderlighed end ved poetisk Kraft, saa sang vi med, hver efter sin Evne.

Der var hvert Aar en Dag, paa hvilken det Jonstrupske udfoldede sig allerskønnest. Det var den Dag, da vi holdt Dimission. Det var jo i den lyseste Sommertid. Naar da Dimittenderne sad paa Rad foran Talerstolen, og Vinduerne stod aabne ud til Haverne, og Nattergalene fra Anlægget blandede sig ind i, hvad der blev talt og sunget, da syntes vi, at Jonstrups Naturskønhed og Jonstrups Ungdom mødtes i et festligt Stævne. Der blev dannet en Forening, Jonstrupsamfundet. Det er nu 18 Aar siden. Det var dens Maal at styrke Forbindelsen mellem Seminariet og dets gamle Elever og Forbindelsen mellem disse indbyrdes. Midlerne skulde være dels Sammenkomster paa Jonstrup og dels Udgivelsen af et Aarsskrift. Vi har holdt adskillige gode Møder, og vort Aarsskrift har indeholdt meget værdifuldt Stof. Det har ogsaa ved en bestemt Lejlighed vist sig at være af en vis Betydning, at der fandtes en jonstrupsk Organisation. Herom vil jeg ogsaa gerne have Lov at sige et Par Ord.

Der har flere Gange været Tale om at flytte Seminariet, en enkelt Gang — men det ligger langt tilbage — endog om at nedlægge det. Første Gang, der var Tale om en Flytning, var i 1896. Jeg bekender, at det var mig, der da bragte Spørgsmaalet paa Bane. Det var lige efter mit Komme hertil. Sagen var jo den, at den ny Seminarielov af 30. Marts 1894, krævede en betydelig Udvidelse af den praktiske Uddannelse. Og vor Øvelsesskole var paa Grund af de lokale Forhold saa lille, at Lovens Fordringer ikke syntes at kunne ske Fyldest her. Og skulde vi blive her, var en Række betydelige Bekostninger uomgængelig nødvendig. Under disse Omstændigheder ansaa jeg det for min Pligt at rejse Spørgsmaalet om en Flytning. Det viste sig da ogsaa, at Minister Bardenfleth ikke var uvillig til at forelægge et Lovforslag om Flytning. Dette kom nu ud gennem Pressen. Og straks blev der en vældig Rift om Jonstrup. Kammerherre Castenskjold til Borreby tog ind til Mini-

steriet og foreslog Skelskør, for det var nu hans By. Og en Mand fra Ølstykke skrev, at han havde en udmærket Byggegrund, som i en fortrinlig Grad egnede sig for et Seminarium. Og ved Finanslovens 1ste Behandling stod den ene efter den anden sjællandske Folketingsmand op og anbefalede sin Kreds. Om denne Overdaadighed af Muligheder gjorde Ministeren betænkelig, ved jeg ikke; men i hvert Fald forelagde han ikke noget Lovforslag.

1906 kom Spørgsmaalet igen frem, atter som en Følge af Øvelsesskolens Lidenhed. Denne Gang var det dog ikke mig, der fandt paa det. Minister Enevold Sørensen forelagde da et Forslag om Flytning til Roskilde; det kom til en enkelt Behandling i Folketinget, men blev saa skrinlagt.

Men da saa den sidste Seminarielov var blevet vedtaget, kom Sagen frem igen og det meget kraftigt. Denne Gang var det dog ikke særlig Skolespørgsmaalet, der brændte paa. 1916 havde vi faaet Adgang til Maaløv Skole, og dette var senere blevet suppleret med Adgang ogsaa til Ballerup Skole. Man kan naturligvis nok sige, at denne Skoleordning med 3 Skoler ikke er absolut ideel. Men nu var der i hvert Fald ikke Mangel paa Børn. Det var andre Ting, som jeg ikke her skal komme ind paa, der rejste Spørgsmaalet om en Flytning, og det saa en Tid meget truende ud.

Da var det, at Jonstrupsamfundet optraadte som en Slags Organisation og henvendte sig til Regering og Rigsdag. Den Mand, som først og fremmest havde Æren herfor, var min gamle Ven, Seminarielærer Johansen. Det var ham, som fik Tanken og efter Bestyrelsens Anmodning affattede den Adresse, vi indsendte. Paa den klareste og mest overbevisende Maade paapegede han, hvor urimeligt det var paa det daværende Tidspunkt at flytte Seminariet. Det blev jo da heller ikke flyttet, men staar i sin nuværende Skikkelse fast og urokkeligt. Hvor meget vor Henvendelse direkte fik at betyde, ved jeg ikke. Men det er mig en kær Tanke, at da Seminariets Skæbnetime var inde, da havde Jonstrup selv Mund og Mæle, ligesom det ogsaa var os alle en stor Glæde, at Seminariets daværende Elever talte Borgens Sag.

Saa gid da Borgen maa blive ved i lange Tider at knejse i Jonstrup Dal og samle en lærelysten Ungdom, der ligesom foregaaende Slægter vil føle sig knyttet til den Livet igennem. Gid ogsaa Jonstrupsamfundet maa bestaa og gøre sin Gerning. Jeg er sikker paa, at Jonstrupsamfundet altid vil kunne vente Gæstfrihed paa Jonstrup.

Inspektør *Lerche* talte for Seminariets Lærere og nævnedes bl. a., at det naturligvis var rigtigt, som Forstander Stig Bredstrup havde sagt, at Jonstrups Beliggenhed, de herlige Omgivelser og Kammeratskabet i høj Grad var medvirkende til, at gamle Elever følte sig saa stærkt knyttet til Jonstrup, men der var ogsaa andre Aarsager hertil, og en af dem var den Ærbødighed, hvormed alle gamle Jonstrupperne mindes det dygtige Arbejde, der fra Lærernes Side blev udført her.

Løvrigt sprudlede der Taler frem allevegne fra. Seminarie-lærerne *Hauch* og *Benzon*, Aarbogens Redaktør, *R. C. Mortensen* og mange Flere gav Vidnesbyrd om det Baand, der sammenholder de mange forskellige Jonstrup-Aargange.

Magister *Georg Christensen*, Seminariets nye Forstander gav nu Udtryk for sine Følelser ved at være bleven omplantet fra Danmarks yngste og endnu traditionsløse Seminarium (Haderslev) til Danmarks ældste og traditionsrigeste. Han udtalte sin Glæde ved at skulle virke her paa dette smukke og historiske Sted. Den levende Forbindelse mellem Fortid og Nutid skal, sagde han, ikke blive brudt. De værdifulde Traditioner skal værnes og lykkeligt forenes med en ny Tids Indsats.

Formanden tolkede Talen som et godt Varsel for de kommende Tider og ønskede, at den gamle Tids Aand maatte blive bevaret.

Efterat man derpaa havde tilbragt nogen Tid med selskabeligt Samvær rundt om i Lokalerne og Vandringer i Anlæggene samlede man atter i Salen for at afslutte Dagen paa den ældgamle Maade — med et Panchesold. At Talerne her blomstrede rigt frem, er en Selvfølge.

E. Asmussen, Skovshoved sammenlignede sin Tids Forstander, Stig Bredstrup, med et Baal. Et Baal kan brage og knitre, og det kan ryge, saa det svider i Øjnene, men først og frem-

mest er det lysende og varmende, og som et saadant Baal er det, at jeg efter mange Aars Forløb med Taknemmelighed mindes Forstander Bredstrup.

Inspektør *Arkil*, Helsingør priste det Jonstrup, han kender fra Slutningen af Firserne i forrige Aarhundrede og fremhævede i særlig Grad de tre Lærere Carl Mortensen, Hans Mortensen og Beyerholm, hver for sig særprægede Personligheder men med det fælles Ønske at give Eleverne det Bedste de formaede, og som ved deres Pligttroskab og Samvittighedsfuldhed blev os et smukt Exempel til Efterfølgelse. Ved Siden heraf er der et andet Moment af allerstørste Værdi, og det er det Kammeratskab, der herskede paa Jonstrup og som sikkert overgaar alle andre Seminariers. Og »den gamle Borger« er og bliver Samlingsmærket. I Tivoli begyndte engang en lille Klynge hende i et Hjørne at synge denne Jonstrups Nationalsang. Klyngen voxede, og kort efter marcherede en anselig Flok med hinanden under Armene Haven rundt. Taleren bad sluttelig de Tilstedeværende om at istemme »den gamle Borger« og den lød øieblikkelig med en Kraft og Begejstring, som nær havde faaet Salens Ruder til at klirre.

Endnu tog mange Andre Ordet. Det er simpelthen umuligt at referere Alt, men selvom det ikke kommer »i Trykken«, har det bidraget til at styrke den Kammeratskabsfølelse, som giver alle vore Sammenkomster en særlig Værdi: Af Øjeblikkets Følelser og Stemninger voxer Fremtiden op.

Jonstrupperne tilegnet.

VORT MAAL

(Skrevet til nedenstaaende Melodi)

Lad Sangens Toner klinge højt mod Sky,
som en vaarfrisk Hilsen over Land og By,
som Hilsen fra en Ungdom, der gaar frem,
for at højne Danmarks tusind Hjem.
Som Solen paa sin Bane stiger,
vi frem mod Lysets Tinder higer,
vi bygger Bro, vi tænder Baal,
stævner frem mod nye Maal.

At værne trofast om den unge Slægt,
der maa blive givet os i Varetægt,
skal være for os som en Hjertesag,
vi vil hæge om hver Arbejdsdag.
De gamle Skikke vil vi ære,
af alt det nye vil vi lære,
saa Danmarks Ungdom tro og stærk
hædrer Skolens Ungdomsværk.

Kaj Bang.

VORT MAAL

Jonstrupperne tilegnet.

Som en Marche.

K. STEENSEN

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both are in 2/4 time and have one flat (B-flat). The music begins with a forte (f) dynamic. The melody in the treble clef starts with a quarter note C4, followed by a dotted quarter note B3, and then a series of eighth notes: A3, G3, F3, E3, D3, C3. The bass line starts with a quarter note C3, followed by a dotted quarter note B2, and then a series of eighth notes: A2, G2, F2, E2, D2, C2.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. Both are in 2/4 time and have one flat (B-flat). The music begins with a forte (f) dynamic. The melody in the treble clef starts with a quarter note C4, followed by a dotted quarter note B3, and then a series of eighth notes: A3, G3, F3, E3, D3, C3. The bass line starts with a quarter note C3, followed by a dotted quarter note B2, and then a series of eighth notes: A2, G2, F2, E2, D2, C2.

1. Lad San - gens To - ner klin - ge højt mod Sky som en
2. At vær - ne tro - fast om den un - ge Slægt, der maa

vaar-frisk Hil - sen o - ver Land og By, som Hil - sen fra en
 bli - ve gi - vet os i Va - re-tægt, skal væ - re for os

Ung-dom, der gaar frem for at høj - ne Dan - marks tu-sind Hjem. Som *p*
 som en Hjert-te-sag vi vil hæ - ge om hver Ar-bejds-dag. De

So - len paa sin Ba-ne sti - ger, vi frem mod Ly-sets Tin-der
 gam-le Skik-ke vil vi æ - re, af alt det ny - e vil vi

mf hi - ger, vi byg - ger Bro, vi tæn - der *f* Baal,
 læ - re, saa Dan-marks Ung-dom tro og stærk

stæv - ner frem mod ny - e Maal.
 hæd - rer Sko - lens Ung - doms - værk.

Kaj Bang.

DEN GAMLE BORGER

Jonstrups Nationalsang.

(Siden 1890 er der fremkommen Tilsætninger og Variationer af Texten. Her er den oprindelige, uforfalskede, omkring ved 78 Aar gamle Text og et mesterligt Arrangement af Melodien).

R. C. M.

Arrangeret af
Organist
KRISTIAN RIBERS
den 4. Juli 1933.

Marcia.

Og hør, du gamle, gamle Bor - ger, vil du

al-drig vaag - ne mer, og hør, du gam-le, gam-le

Bor - ger vil du al-drig vaag-ne mer! Og

fal - der Vejen dig besværlig og lang, saa syng kun denne hersens

gamle, gamle Sang: Tra la la la, la la la la la la, tra

V. A. V. DRIEBEIN

Af *R. C. Mortensen*

II.

VIGGO DRIEBEIN blev 1829 indsat i Windekildes Skole. Da havde han utvivlsomt forud faaet Undervisning hos en af de mange Jomfruer eller Madamer, som i deres Hjem gav sig af med at undervise Godtfolks Børn i Læsning, Skrivning og Regning. Naar Børnene var nogenlunde perfekte i disse Videnskaber, vandrede de over i en af de mange Privatskoler, Byen vrimlede af -- Institutter, som de fleste nok saa flot kaldte sig, og Windekildes laa kun et Par Hundrede Skridt fra Driebains Gadedør, saa det var en naturlig Ting at vælge netop hans.

Johan Peter Windekilde var født 1795 og var Søn af Sognepræst Dines eller rettere Dionysius Windekilde i Køng (Præstø Amt). Denne Præst blev i sin Tid meget omtalt paa Grund af den Ulykke, der overgik ham, da Englænderne huserede paa Egnen: Han samlede skyndsomst alle sine Guld- og Sølvgenstande og andre Kostbarheder sammen og gravede dem ned i Jorden, men da han, dengang Fjenden var væk, vilde grave dem op igen — var ogsaa hans Kostbarheder væk! Hvem der havde taget dem, blev aldrig opklaret. Man ymtede om, at havde ikke Fjenden vidst, hvor Præstens Eiendele var gemt, saa var der maaske Venner, der havde vidst Besked, og derefter havde faaet fat i dem.

J. P. Windekildes Moder døde 1805, fire Maaneder før han

fyldte 10 Aar og Faderen, der iøvrigt giftede sig igen, døde 1809, da Sønnen var 14½ Aar gammel. Sønnen har følgelig haft vanskelige Barndomsaar, og det er vel tænkeligt, at den Ustadighed, der prægede hans senere Liv, kan forklares derved. Han blev Student 1814 fra Herlufsholm, hvorefter han begyndte at studere Medicin. Han opgav dog dette Studium og vilde saa være Filolog. Det var de levende Sprog, han havde faaet Interesse for, men han opgav, stærkt tynget af vanskelige pekuniære Forhold, at tage Examen, prøvede snart Et snart et Andet og var navnlig beskæftiget ved et Par private Undervisningsanstalter. I Marts 1826, mens han boede paa Christianshavn, giftede han sig, hvorefter han strax som Institutbestyrer flyttede ind i Admiralgade 163, det nuværende Nummer 19. To Aar efter blev han optaget i Pædagogisk Selskab, men ved Ballotationen var der, foruden 11, der stemte for Optagelsen, to, der stemte imod, og var denne Modvind vel ikke i særlig Grad slem for ham, saa kom der senere en anden, der var værre: Paa Generalforsamlingen den 2den Marts 1833 blev han excluderet, fordi han, trods Opfordringer, havde undladt at betale Medlemskontingent, og følgende Passet blev indført i Bestyrelsens (Directionens hed det dengang) Forhandlingsprotokol:

»Med Hensyn til fremtidige Restancer vedtoges eenstemmig, at den, der paadrager sig Restance af 4 Qvartaler, uden videre betragtes som excluderet, med mindre en Generalforsamling — paa Directionens Forestilling — finder Anledning til at forunde ham Anstand«. Fem Aar efter tyede Windekilde til Provinsen som Lærer*). Der er her dvælet en Smule ved hans Livsforhold, fordi Kendskab til disse kan bidrage til at kaste Lys over Datidens Skoleforhold — altsaa ogsaa Driebeins Levned.

Efter at Driebein havde gaaet 5 Aar i Windekildes Skole, blev han den 16de Oktober 1834 optaget i Den Christianshavnske Borgerdydskole, en af Byens berømteste Skoler. Han kom ind i 3die Klasse B. (Nederste studerende Klasse hed 4de.)

---

*) Vindekilde blev 1839 Lærer i Helsingør, 1843 i Nestved. Han tog sin Afsked i 1864. Derefter boede han først i Kirke-Stillinge, saa paa Frederiksberg, hvor han døde 1867.

Borgerdydskolen bestyredes dengang af Niels Bygom Krarup, en meget særpræget Personlighed og en af de betydeligste, som dansk Skolevæsen har at opvise. Han var født 1792 og var Søn af den i Seminariernes Historie velkendte Pastor Christian Johan Lodberg Krarup, Stifteren af Borris Seminarium (ved Ringkøbing). Med dette Seminarium stod han i stadig Forbindelse dels gennem Faderen og dels gennem sin Svoger, Claus Nicolai Vilstrup, som først var Lærer dær og siden 1820 dets Forstander. Krarup var Student fra Aarhus og begyndte at studere Theologi, men opgav det, lagde sig efter Sprog og tog aldrig nogen Embedsexamen. Han blev snart landskendt for sit grundige Kendskab til Latin, og selveste Madvig satte ham for dette Kendskabs Skyld meget høit, ja ogsaa fra Udlandet modtog han Anerkendelse: Universitetet i Jena gjorde ham til Doctor og til Æresmedlem af det Latinske Selskab. 1816 var han bleven Latinlærer ved den Christianshavnske Borgerdydskole, og 1818 var han med i den berømte tolvmands Gruppe, som udfordrede Jens Baggesen til en Disput, der skulde føres paa Latin, — et Sprog, i hvilket Baggesen formentlig ikke var i den Grad hjemme, at han vilde kunne optræde med den fornødne Slagfærdighed. 1828 blev Krarup Skolens Bestyrer. Han herskede med megen Myndighed men var i sit Hjerte en Tilhænger af baade Lærer-Raad og Elev-Raad, kun nødte det praktiske Livs Forhold ham til at erkende, at Ideernes Verden ikke altid lader sig overføre til Virkelighedens. Han gennemførte imidlertid en Reform, vi maa omtale, og som netop skyldes hans Lydhørhed overfor, hvad der rørte sig i Disciplenes Tanker. Sagen er denne:

I Krarups første Bestyretid havde alle Latinskoler delt Undervisningstid: Midt paa Dagen gav man Disciplene fri i to eller tre Timer. Nogle gik hjem, andre drev om paa Gaderne, og nogle blev paa Skolens Legeplads. Naar Middagspausen var forbi, genoptoges Undervisningen, og i en Del af Vinterhalvaaret var det mørkt, naar Disciplene kom hjem fra Skolen. Det hændte nu i Borgerdydskolen, at de to øverste Klasser overrakte Bestyreren et motiveret Andragende, hvori de gjorde gældende, at det vilde være et stort Fremskridt, om man op-

hævede den gængse Tvedeling af Undervisningstiden og indførte en Halvdagsundervisning.*) Lydhør, som Krarup var, trods sin Lyst til selv at bestemme, hvor Skabet skulde staa, drøftede han Sagen med Lærerne, og Enden paa Forhandlingerne blev, at fra den 7de April 1836 havde Skolen een samlet Undervisningstid: Om Sommeren 8—2, om Vinteren 9—3. Denne Revolution vakte Opsigt over det hele Land og gav Anledning til megen Polemik, men den Københavnske Borderdydskole og von Westens Institut fulgte hurtigst muligt den Christianshavnske Borgerdydskoles Exempel, derefter slog ogsaa Metropolitanskolen og Roskilde Latinskole ind i samme Spor, og efterhaanden fulgte de andre efter. Dette var virkelig en betydelig Reform.

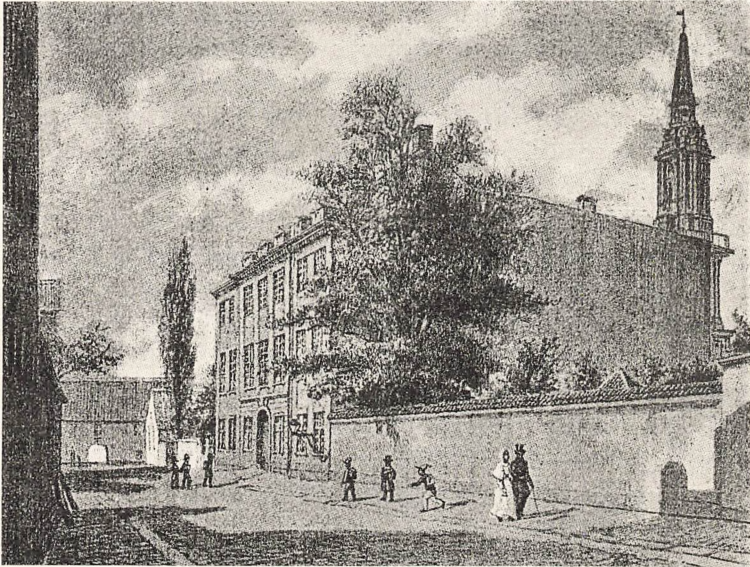
Krarup saa med stor Sympati paa »den indbyrdes Undervisnings Methode«, og han anvendte saa Meget af den som gør ligt var, og søgte at faa ogsaa Andre til at lade deres Undervisning præge af den, — det hele Abrahamsonske Arrangement lod sig naturligvis ikke praktisere i en Latinskole.

De ved Examen artium opnaaede Karakterer stod for ham som den bedste Maalestok for en Discipels Dygtighed, og han lagde derfor en særdeles stor Vægt paa, at alle Skolens Ordensregler blev fulgt og paa Lærernes praktiske Undervisningsfærdighed. Som en ypperlig Hjælper, hvad Haandhævelsen af Ordensreglerne angaar, havde han i hele Driebeins Lærertid Clophas Svenningsen, som var en dygtig Lærer og paa Skolen var den personificerede Punktlighed, men unægteligt udenfor Skolen førte et mildest talt uregelmæssigt Liv og soldede vældigt sammen med Carl Bagger og andre Ligesindede. Det maa have været hans Dygtighed til Skolearbejdet, der fik Krarup til at se igennem Fingre med Mandens Prvatliv. De, som var udygtige paa Skolen, var Krarup *meget* rap til at skille sig af med.

Da Driebein begyndte at gaa i Borgerdydskolen, boede han i Møntergade 131, det nuværende Nummer 8, og Skolen havde

*) Et Par af disse modige unge Mænd bør nævnes: C. L. T. Hauschultz, der blev Læge i København. H. H. Lefolli, den meget kendte Rektor i Viborg. Terkel Thaning, Provst i Hellested. Hans Egede Schack, Politiker; for mange bedst kendt som Forfatter af Fortællingen »Phantasterne«. H. J. Swane, Bisp i Viborg. C. A. L. Jessen, Præst i Stenløse.

tilhuse i leiede Lokaler i en Bygning, der laa paa Christianshavn lige for Enden af Knippelsbro, saa han havde jo en lang Skolevei. Den blev imidlertid længere endnu, thi 1836 fik Forældrene Bolig i Fiolstræde*) og den 23. Juni samme Aar købte Rektor Krarup den tyske Kirkes Præstebolig i Lille

Borgerdydskolen paa Christianshavn

saaledes som den i Driebeins Skoletid saa ud (dengang: Lille Kongensgade 60, men fra Aar 1860: Wildersgade 5).

Kongensgade 60, hvorefter han den 29. Marts 1837 flyttede derud. Navnet Lille Kongensgade har Intetsomhelst at gøre med den Gade, der nutildags hedder saaledes, men er den Gade, der 1860 fik Navnet Wildersgade. Samtidig ændredes Eiendommens Nummer til 5, og det Nummer har den endnu. Ved denne Flytning vandt Skolen meget. Den havde dengang tolv Klasser, og de fik nu, hvad de havde savnet, mens de var i de leiede Lokaler henne ved Knippelsbro, hver sit eget

*) Nummer 181. Fra Aar 1860 har denne Eiendom haft Nummer 34. Den var i mange Aar kendt under Navnet »Linden«. Dette Navn hentyder til en Afdeling af Pestkirkegaarden, paa hvis Areal en stor Del af Fiolstræde er opført.

Klasseværelse, der med een eneste Undtagelse havde hver sin egen Indgangsdør. Desuden var der nu i Vægge og Døre Ruder saaledes, at man udefra kunde se ind i hvert enkelt Lokale, hvilket lettede Opsynet og dermed gavnede Disciplinen. Desuden glædede man sig meget over, at man nu havde faaet en Legeplads, en Herlighed, Disciplene hidindtil havde maattet undvære, og saa bød den nye Bygning paa en Vidunderlighed, der taler høit til Ære for Krarups Fremsynethed: Han havde faaet indrettet et Centralvarmeanlæg, et Varmluftsanlæg, — det var som alle de første Anlæg af den Slags ufuldkomment, men det berører ikke Krarup Æren. At Teknikken var saa lidet fremskreden, var jo ikke hans Skyld, og tænk, hvor længe det varede, inden Skolerne overalt fik gode Centralvarmeanlæg!

Driebein havde den ovennævnte Svenningsen til Matematiklærer, den senere berømte Zoolog J. C. Schiödte til Naturhistorielærer og havde naturligvis Krarup i Latin. Sine Kundskaber i Græsk skyldte han Søren Ludvig Povelsen, der indlagde sig Fortjeneste af Skolen paa en særlig Maade: Krarup havde en mægtig Interesse for Disciplenes Udvikling, søgte stadig at sætte dem i Gang med selvstændigt Arbeide og ønskede meget at skaffe materiel Støtte til dem, der trængte dertil. En af de Veie, han af disse Grunde slog ind paa, var i sit eget Hus at oprette en lille Opdragelsesanstalt, og denne blev i Driebeins sidste Skoleaar bestyret, naturligvis under Krarups Opsyn, af Povelsen. Som Religionslærer har Driebein i hvert Fald i nogen Tid haft C. Rothe, der endte som Sognepræst ved Frue Kirke. Ogsaa C. V. Rimestad, der i Driebeins sidste Skoleaar kom til Skolen, har sin Del i hans Uddannelse (Historie og Geografi); de andre af hans Lærere er kun i en snævrere Kreds kendte nutildags.

Vil man ret danne sig en Forestilling om, hvad en Latin-skolediscipel dengang blev beskæftiget med, maa man kende hans Skoles Undervisningsplan. Borgerdydskolen havde en Forberedelsesklasse for de ganske smaa Børn og 5 Realklasser for dem, der ikke vilde studere, men hele denne Afdeling af Skolen ses der naturligvis her bort fra. Foruden disse 6 Klasser var der 7 »Studerende Classer«, den nederste kaldtes 4de.

Iøvrigt giver hostaaende Skema og de dertil knyttede Bemærkninger den fornødne Besked.

Det ugentlige Timeantal.

	1 A	1 B	2 A	2 B	3 A	3 B	4
Latin	12	12	11	11	11	11	11
Græsk	5	5	5	5	5	»	»
Hebraisk.....	2	2	»	»	»	»	»
Dansk	2	2	2	2	2	3	3
Tysk.....	2	2	2	2	2	2	2
Fransk.....	2	2	2	2	2	4	4
Religion og Bibelshistorie...	3	3	2	2	3	3	3
Historie.....	2	2	2	2	2	2	2
Geografi	2	2	2	2	2	2	2
Mathematik og Regning.....	4	4	5	5	4	4	4
Tegning.....	»	»	»	»	»	1	1
Skrivning	»	»	»	1	1	2	2

Herved er at bemærke, at Undervisningen i Hebraisk dannede en Undtagelse, idet kun de, der ønskede det, deltog deri; men naturligvis deltog Enhver, der vilde studere Theologi. Sangundervisning blev ikke givet i Driebeins Tid, og Gymnastikundervisningen laa udenfor Timeplanen: Den blev givet i 5 Sommermaaneder to Gange om Ugen fra Klokken 4 til Klokken 6. Den var ikke obligatorisk, thi dersom Hjemmet skriftligt anmodede om, at vedkommende Elev maatte blive fritaget, kom han ikke med. Med Svømmeundervisningen (3 Gange om Ugen fra Klokken 5 til Kl. 6), forholdt det sig som med Gymnastikken. I begge disse Fag var der altid et stort Antal Elever, og Driebein var med som en interesseret Gymnastiker. Hvad Dans angaar var Tilslutningen som Helhed taget ringe. Et Kursus strakte sig over fire Vintermaaneder, og Danser Bentzen, ansat ved Det Kongelige Theater, var hvert Aar parat til at tage sig af dem, der meldte sig, men det hændte, at der aldeles ingen Deltagere var.

Og nu tilsidst et Ord om Skriveundervisningen: Vel var det en Kendsgerning, at man kunde bruge den Slags mærkelige

Redskaber, der hed Staalpenne, og som Englænderne i de Tider ivrigt søgte at faa solgt her i Landet, ja virkelig ogsaa fik solgt mange af, men det var strengeligen forbudt Borgerdydens Disciple at anvende dem. Disciplene havde at holde sig til de gode gammeldags Gaasefjer eller de endnu bedre (og derfor dyrere) Ravnefjer. Enhver vordende Student maatte, mente man, selv kunne skære sine Fjerpenne til, og Visdommens Ord tog sig værdigst ud, naar de var skrevne med *dem*. Det var Skrivelærerens Pligt i selve Skrivetimerne at lære Eleverne at tilskære Fjerene, og Driebein holdt saamænd ganske godt fast ved, hvad han som Dreng havde lært i Skrivetimerne, for endnu i 1855, altsaa 16 Aar efter, at han havde taget Studenterexamen, havde han ikke helt vænnet sig til Staalpennens Brug: Han havde *baade* en Fjerpen og et til Staalpen indrettet Pennekraft liggende paa Skrivebordet, og lidt efter lidt vænnede han sig til i længere og længere Tid at undvære Fjerpennen.

Et af de nærmeste Aar efter 1855 var han endelig helt gaet over til Staalpennen.

I Driebeins Tid var Skolens Elevantal saaledes:

Aar 1834—35	125	i	Latinskolen	83	i	Realklasserne	Sum	208
— 1835—36	123	-	—	95	-	—	»	218
— 1836—37	132	-	—	87	-	—	»	219
— 1837—38	133	-	—	89	-	—	»	222
— 1838—39	128	-	—	100	-	—	»	228

Skolen var altsaa stor, saa der var Kammerater nok at vælge imellem, og der var mange lystige Fyre iblandt dem, ogsaa haarde Halse, der nu og da gav Anledning til lidt Haandgemæng og lignende Uroligheder. Det er en Kendsgerning, at Krarup var hurtig i Vendingen, naar det gjaldt om at komme af med en altfor besværlig Discipel, men lige saa sikkert er det, at der er et og andet Eksempel paa, at han udviste megen Langmodighed. I saadanne Tilfælde maa der vel have været særlige Grunde, der har bevæget ham til at tro paa, at der omsider vilde komme noget Godt ud af vedkommende Elev. Gennem 8 Aar tolererede han forexempel en Discipel om hvem han selv

udtalte: Mangler Velvillie mod Lærerne, har udvist Lige­gyldighed paa en aldeles skandaløs Maade; særdeles doven i Tysk. Doven, ja fjendtlig sindet mod Undervisningen i Religion, en Laps med noget særdeles næsvist i hele sin Maade at være paa. Komplet Kavalier, som tror sig uafhængig af Forpligtelser mod Skolen. — Denne Yngling gav sig efter at have taget sin Studentereksamen til at studere — Theologi; men han døde ung, saa der blev ikke nogen Præst ud af ham.

Det har vist sig umuligt at give en paalidelig Redegørelse for, hvilke Venskabsforbindelser Driebein knyttede blandt Skolekammeraterne, kun saa meget kan man sige, at han altid stod i Forbindelse med Krarups og Vilstrups Slægt, løserer eller fastere knyttet til visse af deres Repræsentanter, og at han allerede i Skoletiden sluttede Venskab med Carl Andreas Laurits Jessen, der blev Student Aaret før han selv og blev Sognepræst i Stenløse, hvorfra han og Sønnen C. C. Jessen *) nu og da besøgte Driebein, mens han var Forstander paa Jonstrup. Driebein var særdeles dygtig i Skolen. Han var godmodig og temmelig stille, og baade blandt Lærere og Kammerater var han meget afholdt. I alle sine fem Skoleaar »forsömte« han kun en eneste Gang, og denne Forsømmelse strakte sig kun over siger og skriver en halv Dag. To Gange lod man ham springe en Klasse over, saa at han egentlig kunde have taget Studentereksamen 1838, men man foretrak at lade ham blive to Aar i øverste Klasse, saa at man kunde være sikker paa det glimrende Eksamensresultat, man altid havde haabet, at han kunde opnaa.

Da han kom ind i Skolen, 14 Aar gammel, lagde man straks Mærke til hans gode Evner, og de Aars-Vidnesbyrd der blev indført i Skolens Hovedprotokol vidner om, at han var en tiltalende Elev:

- 1834—35 Klasse 3 B. Meget gode Evner og Fremgang; bryder sig ikke om det ydre. Skriver Vers.
 1835—36 — 3 A. Roses baade for Hoved og Hjerte; uden overdreven Flid ypperlig Fremgang.

*) Læge i København, Professor, Skolelæge 1900—1928, død 1937.

- 1936—37 Klasse 2 A. Herlige og vel anvendte Anlæg.
 1837—38 — 1 A. Har ikke havt godt af igjen at springe en Classe over; da den gode Villie og Tilfredshed med Skole og Omgivelser hos ham synes mindsket.
 1838—39 — 1 A. Meget gode Evner, vel brugte. Megen Aandsmodenhed.

Den Aandsmodenhed, der her hentydes til, viste sig blandt Andet i hans Forhold til Datidens Kunst og Literatur. Han sværmede for Thorvaldsen og var begejstret over at være med i Folkestimmelen da Thorvaldsen i Juli 1838 vendte tilbage til Danmark, og naar han senere mødte ham paa Gaden, betragtede han det som en stor Oplevelse. Blandt Datidens Digtere satte han Oehlenschläger, B. S. Ingemann, H. C. Andersen, Blicher og J. L. Heiberg høiest. Det er Oehlenschlägers og navnlig Heibergs Værker, der grundlagde hans i Studenterlivet saa stærkt udtalte Kærlighed til Theatret, og Andersens Eventyr, Verdens første Børne-Eventyr, der fra 1835 begyndte at udkomme, altsaa da Driebein var 15 Aar, maatte naturligvis gribe ham saavelsom andre Børn.

Dengang var det ikke Skolens Lærere, men Universitetets, som examinerede til Studenterexamen. Skolen afholdt en Prøve og indstillede derefter til Universitetets Prøvelse de Disciple, den fandt egnede dertil. De medbragte fra Skolen en Anbefalingsskrivelse til d'Herrer Examinatorer og Censorer, og disse var i 1839 følgende 17 lærde Mænd: N. C. L. Abrahams (Fransk m. M.), P. O. Brøndsted (Østerlandsk Filolog), H. N. Clausen (Theolog), C. Th. Engelstoft (Theolog), L. Engelstoft (Historiker, Geograf), M. H. Hohlenberg (Theolog, Østerlandsk Filolog), C. Th. Johannsen (Østerlandsk Filolog), J. N. Madvig (Latin, Græsk), H. L. Martensen (Theolog), C. F. R. Olufsen (Mathematiker), F. C. Petersen (Dansk Filolog), Chr. Ramus (Mathematiker), C. E. Scharling (Theolog), Th. M. Velschou (Historiker), C. E. Werlauff (Historiker), A. Oehlenschläger (Æstetiker) og H. C. Ørsted (Fysiker). Denne sidstnævnte var Examenskommissionens Formand.

Her er en tro Kopi af den Skrivelse, Driebein medbragte til Universitetet, da han fremstillede sig til Examen. Dokumentets venstre Hjørne gengives fotografisk, men desværre lidt formindsket.

Nicolaus Bygom Krarup, Dr. Philos. Soc. Lat. Jen. Sod. hon. Scholæ Christianshafniensi, quæ Virtuti civili dicata est, præfectus, Viris amplissimis atque doctissimis, Rectori Magnifico et Professoribus Universitatis litt. Hafniensis, S.

Præstantissimus adolescens, qui jam Vobis se offert, Viggo Andreas Guilielmus Driebein, parentibus honestissimis a. d. VI Cal. Aug. a MDCCCXX Hafniæ ortus, quum puerutus mercaturæ destinatus esset, demum anno ætatis quarto decimo circumactio ad nos accessit, ut litterarum studiis operam daret: cujus consilii numquam certe aut ipsum aut parentes poenitebit.

Nam bono ingenio præditus summa et docilitate et industria tantos in artibus liberalibus progressus fecit, ut eum jam dignissimum judicemus, qui ad Vestras scholas admittatur; præsertim quum moribus sit modestissimis atque optimis.

Itaque eum benevolentia Vestræ maximo opere commendamus.

Valete, Viri amplissimi nostrique rebus favere pergite!

. . . . Dab. Hafniæ a. d. IV Cal. Oct. anni MDCCCXXXIX

(Segl)

Hvad angaar de to Dato-Angivelser vil Mange være glade ved at modtage en Forklaring. Der er jo anvendt Forkortelser. Den første skal læses saaledes: ante diem Calendas VI Augustas anni 1820, altsaa: 6 Dage før August Maaned (1ste August skal medtælles) altsaa faar man den 27. Juli. Paa samme Maade læses Skrivelsens sidste Linie: Dabam Hafniæ ante diem IV Calendas Octobres 1839, altsaa: Jeg gav (þ: skrev) dette 4 Dage før October 1839, hvilket, da den 1. Oktober medtælles, er den 28. September. Den Dato-Angivelsesmaade, Krarup benyttede, er de gamle Romeres, og den hører derfor hjemme i et paa correct Latin affattet Dokument. Krarup holdt strengt paa den academiske Værdighed, og derfor var det ham ligefrem en Glæde at anvende Latin til den Anbefalingskrivelse, Universitetet skulde have.

Løvrigt har jeg søgt fornøden Bistand til Tolkningen af denne Skrivelse og kan derefter gengive den saaledes:

Niels Bygom Krarup, Doctor philosophiæ, Æresmedlem af vort Latinske Selskab i Jena, Rektor for Borgerdydskolen paa Christianshavn, hilser de höifornemme og höilærde Herrer, Rektor Magnificus og Professorerne ved Københavns Universitet.

Den udmærkede unge Mand, som fremstiller sig for Eder, Viggo Andreas Vilhelm Driebein, født som Søn af ansete Forældre i København den 27. Juli 1820, var som Barn bestemt til Købmandsstanden, og først efter sit fjortende Aar kom han til os, idet han besluttede at studere. Denne Beslutning vil sikkert hverken han selv eller hans Forældre nogensinde komme til at fortryde, thi velbegavet, som han er, har han ved sin store Lærvillighed og Flid gjort saa store Fremskridt i Videnskaberne, at vi nu skønner, at han er fuldtud værdig til at faa Adgang til at undervises ved Eders Forelæsninger, især da han ogsaa har en beskeden og fortræffelig Optræden og Karakter.

Derfor anbefaler vi ham indtrængende til Eders Velvillie. Lev vel, höifornemme og höilærde Herrer. Vi haaber, at De fremdeles vil nære Interesse for os og for vor Gerning.

København, den 28. September 1839.

Rektor Krarups »udmærkede unge Mand« gjorde et fordelagtigt Indtryk paa »de höifornemme og höilærde Herrer«. Det ser man af den Dimissionsattest, de gav ham. Den er mindre höitidelig end det Testimonium, Rektor havde medgivet ham, thi den er, naar Datidens gængse latinske Karakterbetegnelser undtages, affattet paa Dansk, og den har hverken Stempelmærke eller Segl. Her er en Kopi:

Til Examen Artium i October 1939 har fremstillet sig Viggo Andreas Vilhelm Driebein og paa Grund af de specielle Character for

Udarbeidelse i Modersmaalet	Laudabilis
Latin	Laud: præ cet:
Latinsk Stil	Laudabilis
Græsk	Laud: præ cet:
Hebraisk, eller Græsk istedetfor Hebraisk . .	Laudabilis.
Religion	Laudabilis.
Geographie	Laud: præ cet:
Historie	Laud: præ cet:
Arithmetik	Laud: præ cet:
Geometrie	Laud: præ cet:
Tydske	Laudabilis
Fransk	Laud: præ cet:

erholdt den Hoved-Character Laudabilis et publico encomio ornatus.

Kjøbenhavn, d. 23. Oct. 1839.

Dette bevidnes herved af undertegnede

H. C. Ørsted,

det Philos. Fakultets Decanus.

Laudabilis betyder Rosværdig og svarer til vor Tids mg = Første Karakter. Laudabilis præ ceteris betyder Rosværdig fremfor Andre og svarer til vor Tids ug = Udmærkelse. Laudabilis et publico encomio ornatus betyder Rosværdig og (med) offentlig Anerkendelse hædret. — hvilket Enhver med Lethed kan udforme paa ordentligt Dansk. Det var Skik og Brug, at Studenterne, naar de var færdige med Examen, samledes i Frue Kirke til en Höitidelighed, og de, der havde faaet den Hovedkarakter, Talen her er om, altsaa var saa udmærkede, at de burde roses offentlig, blev, som det hed, »fremkaldt« for at modtage den dem tiltænkte »offentlige Ros«.

Der var det Aar, fra det hele Land 139 Studenter. Kun 2 fik den berømmelige Karakter Laudabilis et publico encomio ornatus, og de var Begge fra Christianshavns Borgerdydskole: Driebein og Jens Lauritz Werner Jørgensen. Det er ganske interessant at sammenligne Skolens Udtalelser om disse to. Om Driebein hedder det i øverste Klasse: Meget gode Evner, vel brugte. Megen Aandsmodenhed, og om Jørgensen hedder det for de to sidste Aars Vedkommende: Flittig og samvittighedsfuld, Mangler endnu selvstændig Oversigt. I det Hele for ung og uudviklet*). Uden ualmindelige Evner har han ved stadig Flid og Orden opnaaet en ikke almindelig Dygtighed. Universitetet vurderede dem eens: Begge fik 5 Laud. og 7 Præ. Man staar aabenbart her overfor et af de mange Exempler paa den store Betydning »stadig Flid og Orden« har. Jørgensen endte iøvrigt som Sognepræst (Provst) i Maribo Hillested. For dem, der interesserer sig for Examens-Statistik har det en vis Interesse at se følgende Oversigter, der viser, at Christianshavns Borgerdydskole stod særdeles høit, hvad Examensresultater angaar.

A. Der blev 1839 fra Skolen udsendt 12 Studenter. 2 fik den oftomtalte fine Udmærkelse, 8 fik Laudabilis og 2 Haud illaudabilis.

---

*) Han var akkurat 2 Aar yngre end Driebein.

B. Tabel, der viser det hele Lands Examensresultater i Driebeins Skoletid.

Dimissionsaar	Studenternes Antal	Laud. et publ. enc. orn. (Til offentlig Udmærkelse)	Laudabilis (1. Karakter)	Haud illaudabilis (2. Karakter)	Non contentendus (3. Karakter)
1835	178	5	105	63	5
1836	168	6	86	69	7
1837	151	1	68	78	4
1838	175	2	93	77	3
1839	139	2	77	55	5
Sum	811	16	429	342	24

C. Tabel, der viser, fra hvilke Skoler og hvilke Manuduktører de i Driebeins Skoletid »indkaldte« Studenter kom.

Dimissionsaar	Studenternes Antal	Privat Dimissor Th. Rasmussen	Borgerdyd Chrhavn	Borgerdyd Kbhvn.	Metropolitanskolen	von Westens Institut	Provinsskoler			Sum
							Roskilde	Viborg	Aalborg	
1835	178	»	2	»	1	1	»	1	»	5
1836	168	1	1	2	1	»	1	»	»	6
1837	151	»	1	»	»	»	»	»	»	1
1838	175	»	»	»	1	»	»	»	1	2
1839	139	»	2	»	»	»	»	»	»	2
Sum	811	1	6	2	3	1	1	1	1	16

D. Skolernes og Manuduktørernes og deres Students Antal i Kongeriget Danmark og paa Island i Driebeins Skoletid.

Dimissionsaar	Skoler	Studenter	Manuduktører	Studenter
1835	23	127	37	51
1836	23	120	43	48
1837	22	104	37	47
1838	22	119	43	56
1839	20	96	31	43

Alt, hvad der er fremstillet paa disse Tabeller, viser, at som Examensmand indtog Driebein en meget fremragende Plads, og at den Christianshavnske Borgerdydskole i hans Skoleaar stod som Nummer 1, hvad Examensresultater angaar. Man kan nu spørge, om der er nogen Rimelighed i at dvæle saa udførligt ved denne Sag. Dertil bør der svares Ja, thi ikke alene giver denne Dvælen en god Baggrund for det hele Tidsbillede, men den klargør tillige et specielt Forhold, som hidindtil for en Masse Mennesker har staaet som ganske mørkt: Det er en Kendsgerning, at naar de om en Mand læser en Passus som denne: »Han blev ved Examen artium indkaldt«, saa savner de enhver Forestilling om, hvor stor denne Udmærkelse var.

Man læser, at Knud Lyhne Rahbek 1775 var »iblandt de Udmærkede« (Erslews Forfatterlexikon), at Hans Lassen Martensen var det 1827, Andreas Peter Lundahl (Fader til Jonstrups Eggert Lundahl) 1835, Odin Wolff Tidemand (der blev Forstander paa Jonstrup) 1838, Madvig var 1820 blandt »de Indkaldte«, ogsaa videre, men først, naar man har læst en Redegørelse som den, der her er givet, kan man danne sig en begrundet Mening om den Glorie, der omstraaede slige Studenter.

REGNSKAB

¹/₁ — ³¹/₁₂ 1937.

	Indtægt	Udgift
	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ 1936	534 67	
Kontingenter	563 00	
Salg af Aarbøger	320 40	
59 Opkrævninger à 35 Øre	20 65	
Renter	10 34	
Repræsentation og Møder		79 30
Fremstilling af Jonstrupbogen XIV		644 64
Honorarer for Administration og Redaktion		175 00
Porto og Gebyrer		72 64
Tryksager, Couverter, m. m.		44 95
Kassebeholdning pr. ³¹ / ₁₂ 1937		432 53
	<hr/>	<hr/>
	1 449 06	1 449 06

Ordruphøjvej 24, Charlottenlund.

Wilh. Thomsen.

Ovenstaaende Regnskab er gennemgaaet og fundet rigtigt. Kassebeholdningen er til Stede.

Den 9. Januar 1938.

Sierslev og Bredeløkke Skoler.

S. M. Waaben.

Hans Fr. Jensen.

JONSTRUPSAMFUNDETS BESTYRELSE

Førstelærer *Jørgen Hegelund*, Ulstrup pr. Gørlev (Formand).
Forstander *Stig Bredstrup*, R., Dbm., Kaalundsvej, Farum.
Pensioneret Førstelærer *P. Andersen*, Tamshøjvej 30, Hille-
rød. Skoleinspektør *Lerche*, Vigerslev Allé, København, Valby.
Kommunelærer *Wilh. Thomsen* (Sekretær og Kasserer), Or-
druphøjvej 24, Charlottenlund, Telefon: Ordrup 2492. Semina-
rielev *Aksel Hansen*, Jonstrup Statsseminarium, Ballerup.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Det nye Jonstrup. Af R. C. Mortensen	3
Georg Christensen	13
Forstander Georg Christensens Tiltrædelsestale paa Jonstrup, Mandag den 16. August 1937.	17
Seminariets Lærere 1809 og 1937.	21
Inspektør Rudolph Benzon	22
Jonstrupsamfundets Fest paa Jonstrup, Tirsdag den 10. August 1937.	23
Vort Maal. Digt af Kaj Bang	32
Vort Maal. Melodi af K. Steensen	32
Den gamle Borger. Arrangeret af Kristian Ribers.	34
V. A. V. Driebein. II. Af R. C. Mortensen	35
Regnskab	51
Jonstrupsamfundets Bestyrelse	51
